

VERZONDEN 19 APR. 2018

op de op 27 september 2017 door ons ontvangen aanvraag voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming van Stal Beekdalen / Rob Lommers beheer BV, Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk voor het uitbreiden/wijzigen van een veehouderij gelegen aan de Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk, in de gemeente Bergeijk.

INHOUDSOPGAVE

BESCHIKKING	3
1 Onderwerp.....	3
2 Beschikking	3
PROCEDURELE ASPECTEN	4
1 Aanvraag	4
2 Bevoegd gezag.....	4
3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure	4
4 Ontvankelijkheid	4
5 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit.....	4
6 Overige regelgeving	8
OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN	9
1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming	9
2 Mogelijke effecten van het project	11
2.1 Verstoring door geluid	11
2.2 Verstoring door licht	11
2.3 Optische verstoring	11
2.4 Verdroging	11
3 Stikstofdepositie	12
3.1 Beoogde situatie in aanvraag	12
3.2 Effecten stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden	12
3.3 Overwegingen effecten op beschermde gebieden	12
3.4 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant	14
3.5 Conclusie.....	14
Bijlage 1: AERIUS Register: berekening beoogde situatie en toedeling ontwikkelingsruimte (kenmerk: RRLSEds3TzGy)	15
Kennisgeving Wet natuurbescherming	17

BESCHIKKING

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 27 september 2017 van Stal Beekdalen / Rob Lommers beheer BV een aanvraag ontvangen voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het uitbreiden/wijzigen van een veehouderij, gelegen aan de Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk, in de gemeente Bergeijk.

2 Beschikking

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan Stal Beekdalen / Rob Lommers beheer BV, aan de Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk, de op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming vereiste vergunning te verlenen voor de uitbreiding/wijziging van een veehouderij, inclusief toedeling van ontwikkelingsruimte zoals weergegeven in bijlage 1, aan de Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk, in de gemeente Bergeijk, gelegen nabij het Natura 2000-gebied, zoals opgenomen in bijlage 1 bij deze vergunning;
- II. dat de beschrijving van het project, in de aanvraag en bijlage 1 bij deze beschikking, voor zover deze betrekking heeft op de activiteit, stalsystemen, veebezetting en emissiepunten, onderdeel uitmaakt van deze vergunning.

Bijlage 1: AERIUS Register: berekening beoogde situatie en toedeling ontwikkelingsruimte (kenmerk: RRLSEds3TzGy)

's-Hertogenbosch, 19 april 2018

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 27 september 2017 hebben wij van Stal Beekdalen / Rob Lommers beheer BV, Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR te Bergeijk, een aanvraag voor een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 16 november 2017, 29 november 2017 en 5, 6 en 8 december 2017 aangevuld. Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/056101.

2 Bevoegd gezag

Omdat het project gerealiseerd wordt, onderscheidenlijk verricht wordt in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Bij ons besluit betrekken wij tevens de gevolgen voor Natura 2000-gebieden buiten onze provinciegrens en/of buiten Nederland.

3 Uniforme openbare voorbereidingsprocedure

Op 17 januari 2017 (dossier C2200217/4118896) hebben wij besloten de uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing te verklaren op de voorbereiding van besluiten op aanvragen om een vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb (www.brabant.nl).

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een vergunning ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een vergunning is vereist.

5 Zienswijzen naar aanleiding van terinzagelegging van het ontwerpbesluit

De kennisgeving over het ontwerpbesluit en bijbehorende stukken is gepubliceerd op de website www.brabant.nl onder 'bekendmakingen' op 17 januari 2018. Vervolgens heeft het ontwerpbesluit gedurende zes weken ter inzage gelegen bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), Victoriaalaan 1 b-g, 5213 JG 's-Hertogenbosch, namelijk van 17 januari 2018 tot en met 27 februari 2018, en is een ieder in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen. Naar aanleiding van het ontwerpbesluit op de aanvraag zijn, binnen de door de wet gestelde termijn, zienswijzen ingebracht door de Brabantse Milieufederatie, de heer S. Akinci, Spoorlaan 434, 5038 CH te Tilburg, per brief d.d. 12 februari 2018, ingekomen per mail op 15 februari 2018 en per post op 16 februari 2018.

De zienswijzen worden hieronder, samengevat, weergegeven en voorzien van een reactie. De aanvrager heeft aangegeven geen reactie te zullen geven op de ingediende zienswijzen.

- 1) Voor onderhavige inrichting is nog niet eerder een vergunning verleend. Dit houdt in dat voor de referentiesituatie 0 mol/ha/jr depositie moet worden aangenomen. De depositie wordt volledig gehaald uit de ontwikkelruimte in het kader van de PAS. Het PAS is in strijd met de Habitatrichtlijn. Het PAS ziet er slechts op toe dat de vergunningverlening niet stagneert.

- 2) Er is geen sprake van een wezenlijke daling van de ammoniakdepositie als gevolg van de inwerkingtreding van de PAS. Door de Raad van State zijn inmiddels prejudiciële vragen gesteld over de houdbaarheid van de PAS in relatie tot de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen.

Onze reactie

Bij de beoordeling van onderhavig aanvraag is de bestaande activiteit betrokken zoals bedoeld in de regeling natuurbescherming. Het is bekend dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (Afdeling) op 17 mei 2017 prejudiciële vragen aan het Europese Hof van Justitie heeft gesteld over de verenigbaarheid van de Nederlandse PAS-systematiek met art. 6 van de Europese Habitatrichtlijn (ECLI:NL:RVS:2017:1259). De Afdeling gaat er daarbij vanuit dat van onverenigbaarheid geen sprake zal zijn. Uit de verwijzingsuitspraak van de Afdeling volgt niet dat de conclusies van de gebiedsanalyses en de passende beoordeling op onvolledige of op onjuiste gegevens zijn gebaseerd. Dit betekent dat geen sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken van de aan de orde zijnde Natura 2000 gebieden. Evenmin heeft de Afdeling het noodzakelijk geacht voorlopige voorziening te treffen nu de geconstateerde gebreken kunnen worden gerepareerd waardoor geen sprake is van onomkeerbare gevolgen. Op grond van deze gegevens nopen de verwijzingsuitspraken niet tot de verzochte herroeping van besluiten op vergunningaanvragen.

- 3) Er is de laatste jaren veel niet bestaande ontwikkelingsruimte uitgedeeld, circa 95% van de eerste PAS periode is op, er is dus geen ontwikkelingsruimte meer beschikbaar. De PAS-maatregelen blijken niet effectief. Uit metingen blijkt dat toegelaten stalsystemen slechter presteren dan de bij toelating beloofde rendementen. Voorts blijken ook de herstelmaatregelen minder effectief dan gedacht en hebben zij in een aantal gevallen zelfs significant negatieve effecten op het Natura 2000-gebied. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het plaggen, waardoor waardevolle mineralen uit de bovengrond worden verwijderd als gevolg waarvan bepaalde habitattypen verslechteren.

Bovendien wordt met de PAS een onverantwoorde hypotheek op de toekomst genomen. Uit het Orleans-arrest van het Europese Hof van 21 juli 2016 (C-387/15 en C-388/15) komt naar voren dat er pas ontwikkelingsruimte kan worden uitgegeven nadat de maatregelen die deze ruimte zullen bieden en effectief zijn gebleken. Dat is bij de maatregelen vin het kader van de PAS niet het geval. Er kan geen ontwikkelingsruimte meer worden uitgegeven, zonder dat dat leidt tot significant negatieve effecten.

Onze reactie

Het aangevraagde project ziet toe op traditionele huisvestingsstelsel voor het houden van paarden. In de regeling ammoniak en veehouderij zijn voor dergelijke systemen de meest recente wetenschappelijke gegevens opgenomen. Derhalve zijn deze ook betrokken in de beoordeling van onderhavige aanvraag.

Gesteld wordt dat herstelmaatregelen minder effectief blijken dan gedacht. Als voorbeeld wordt genoemd het plaggen. Dit is erg algemeen geformuleerd, echter zal telkens weer afgewogen moeten worden welke herstelmaatregel het beste kan worden uitgevoerd. Bekend is inderdaad dat een maatregel voor het ene aspect een goede positieve uitwerking heeft en voor een ander aspect schadelijker kan zijn. Ook daarover dient telkens de afweging gemaakt te worden of de maatregel dan nog steeds nuttig is.

Zoals de Afdeling in rechtsoverweging 10.19 van de verwijzingsuitspraak van 17 mei 2017 heeft gesteld, is er een belangrijk verschil tussen het PAS en de situatie die aan de orde was in de zaken Briels en Orleans. In de zaken Briels en Orleans stond immers vast dat de realisering van de projecten zou leiden tot een blijvende aantasting of verlies van bestaande arealen van een habitattypen waarvoor het Natura 2000-gebied was aangewezen en het tot ontwikkeling brengen van nieuwe natuur op een andere locatie binnen hetzelfde Natura 2000-gebied. Uit de passende beoordeling van het PAS volgt dat de depositie in 2014 en de depositie die kan ontstaan door benutting van de depositieruimte, rekening houdend met de autonome daling van de stikstofdepositie, de PAS-bronmaatregelen en de bestaande en voorgenomen herstelmaatregelen, de bestaande arealen van habitattypen en leefgebieden van soorten niet zal aantasten. Derhalve kan niet gesteld worden als in deze zienswijze dat dit leidt tot significant negatieve effecten. Daarbij heeft de Afdeling ook geen voorlopige voorziening dienaangaande nodig geacht.

- 4) Voorts had een passende beoordeling moeten worden opgesteld. Verwijzing naar de passende beoordeling welke is opgesteld in het kader van de PAS is onvoldoende nu de Habitatrichtlijn geen eis stelt omtrent het opstellen van een passende beoordeling voor een programma, maar wel voor een plan of project. Nu deze passende beoordeling ontbreekt kunnen significant negatieve effecten niet worden uitgesloten.

Zie onze reactie onder punt 1

- 5) Het Meetnet Ammoniak Natuurgebieden laat vanaf 2016 weer een sterke stijging zien van de ammoniakconcentratie. Dat komt door de PAS-maatregelen niet zijn uitgevoerd en de sterkere economische groei groter is dan in het PAS werd aangenomen. Ook is er in de PAS geen rekening gehouden met de toename in stikstof als gevolg van de grootschalige mestfraude. Verder is er toenemende twijfel over het effect van de PAS-herstelstrategieën. De in het PAS voorspelde afname van de depositie wordt dus niet bewaarheid.

Onze reactie

Concentratie en depositie zijn twee verschillende, niet direct vergelijkbare fysische grootheden. Er kunnen op basis van de metingen in de jaren 2015 en 2016 over de ammoniakconcentratie dan ook geen conclusies over toe- of afname in deposities van ammoniak getrokken worden. Uiteraard is er wel een verband tussen de ammoniakconcentratie en de depositie van ammoniak. De stikstofdepositie die wordt berekend is samengesteld uit de zogenaamde droge en natte depositie (neerslag) van ammoniak en de droge en natte depositie van stikstofoxiden. Het RIVM onderzoekt in opdracht van het ministerie van Economische Zaken verklaringen voor het verschil tussen gemeten en berekende trends en verwacht daar medio 2018 uitsluitsel over te kunnen geven.

Overigens is er geen hogere economische groei dan waarmee rekening is gehouden in de PAS. Bij inwerkingtreding van het PAS is in de stikstofdepositieberekeningen uitgegaan van een economische groei van 2,5%. Er is voor dit groeiscenario gekozen om maximaal ruimte te kunnen bieden aan (nieuwe) economische ontwikkelingen en als extra buffer voor onzekerheden in de ontwikkeling van de stikstofdepositie. Het gehanteerde percentage van 2,5% betreft de bovenkant van een bandbreedte. De geprognosticeerde groei tussen 2013 en 2030 ligt tussen de 0,9 en 2,5 procent per jaar. Dat is gemiddeld 1,7% per jaar. In de meest recente referentieraming uit de Nationale Energieverkenning wordt in de periode 2013-2030 uitgegaan van een gemiddelde economische groei van 1,75% per jaar.

Dit is dezelfde verwachte economische groei als door het Centraal Planbureau (CPB) geprognosticeerd voor de middellange termijn, over de periode 2016-2020.

Daarnaast geldt dat, omdat verschillen bestaan tussen enerzijds metingen en berekeningen, een correctie op de depositie is bepaald in AERIUS: de zogenoemde 'bijtelling'. Deze 'bijtelling' wordt verwerkt in de uiteindelijke resultaten in AERIUS. In AERIUS is de omvang van de bijtelling per gebied inzichtelijk gemaakt. Een eventueel depositie-effect van de mestfraude wordt daarmee verwerkt in AERIUS. Anders dan verzoeker stelt is dus wel rekening gehouden met de daadwerkelijke uitstoot ten gevolge van mest in het PAS.

En ten aanzien van de effectiviteit van de PAS herstelstrategieën: zijn getoetst door een wetenschappelijke internationale reviewcommissie. Deze commissie heeft de herstelstrategieën positief beoordeeld en heeft aandachtspunten voor de toekomst geformuleerd. De herstelstrategieën worden in de komende jaren op basis van ervaring in de praktijk en nieuwe wetenschappelijk inzichten actueel gehouden. De bevindingen van de commissie zijn vervat in drie rapporten, die te raadplegen zijn via de site <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=pas&deel=4> onder het kopje "Review herstelstrategieën".

Dat verschillen bestaan tussen metingen en berekeningen van ammoniak laat echter onverlet dat de depositie als geheel (ammoniak en stikstofoxide) daalt (zie gebiedsanalyses), en dat wanneer blijkt dat daar onvoldoende sprake van is, maatregelen kunnen en worden getroffen ter bijsturing.

In het PAS is een systeem van rapportage en monitoring opgenomen om te verzekeren dat de doelstellingen van de PAS worden gehaald en tijdig bijgestuurd kan worden. Dit systeem is beschreven in het Programma Aanpak Stikstof 2015-2021 (hoofdstuk 6). Hiermee wordt gevolgd of de stikstofdepositie en de kwaliteit van de voor stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden zich ontwikkelen overeenkomstig aannames die ten grondslag liggen aan dit programma en of de uitvoering verloopt zoals in het programma vastgelegd.

Er wordt een jaarlijkse monitoringsrapportage opgesteld en in het zesde jaar na vaststelling van het programma vindt een integrale evaluatie plaats. In het tweede tijdvak van de PAS worden de reeds verleende vergunningen met toedeling van ontwikkelingsruimte meegenomen als achtergronddepositie. Als uit de integrale evaluatie blijkt dat de achtergronddepositie hoger is dan op dit moment wordt verwacht, kan de beschikbare depositieruimte in het tweede tijdvak op basis daarvan worden vastgesteld/aangepast. Ook kan er in het tweede tijdvak gekozen worden voor meer herstelmaatregelen en aanvullende bronmaatregelen. Op deze wijze is voldoende verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van de betrokken Natura 2000-gebieden niet worden aangetast. Daarmee wordt voldaan aan artikel 6, lid 3, Habitatrichtlijn.

- 6) Er is geen rekening gehouden met de ver- en bewerking van mest. Bij deze handelingen komt ook ammoniak vrij. De hier vrijkomende ammoniak moet worden meegenomen in de berekeningen.

Het aangevraagde project ziet toe op het houden van paarden. Er is sprake van een vaste mestopslag. Er vindt geen ver- en bewerking van mest plaats.

Conclusie

De ingediende zienswijzen leiden niet tot een aanpassing van het besluit.

6 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. De Wnb en bijbehorende regelgeving zoals de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant zijn gericht op de bescherming van natuur. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of gezondheid.

OVERWEGINGEN EN TOETSINGEN

1 Wettelijk kader – Wet natuurbescherming

Artikel 2.7 van de Wnb heeft betrekking op de vergunningplicht in verband met Natura 2000-gebieden (habitatrichtlijn- en vogelrichtlijngebieden). Op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb is het verboden zonder vergunning van Gedeputeerde Staten projecten of andere handelingen uit te voeren die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State¹ blijkt dat een wijziging of uitbreiding van een veehouderij die stikstofdepositie tot gevolg heeft op voor stikstof gevoelige habitats en soorten binnen een Natura 2000-gebied vergunningplichtig is op grond van artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb. Behoudens ongewijzigde voorzetting op basis van een verleende omgevingsvergunning voor een activiteit als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, onderdeel i, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, verleende Wet natuurbeschermingsvergunning, project waar op basis van artikel 2.9, vierde lid, van de Wnb, of artikel 2.12, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming (hierna: Bnb), het artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb niet van toepassing is dan wel er sprake is van bestaand gebruik als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van de Wnb, is bij het oprichten, uitbreiden of wijzigen van het project of andere handelingen van voornoemde situaties een Wet natuurbeschermingsvergunning noodzakelijk.

Bij de beoordeling van de vergunningaanvraag wordt op grond van artikel 2.8, negende lid, van de Wnb rekening gehouden met de gevolgen die het aangevraagde project, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen op grond waarvan een vergunning kan worden ingetrokken of gewijzigd. De vergunning kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de vergunninghouder zich niet houdt aan de vergunning.

Programmatische aanpak stikstof

Op 1 juli 2015 is de Programmatische aanpak stikstof (hierna: de PAS) opgenomen in de regelgeving en daarmee is de beoordeling van stikstof gewijzigd. In de Regeling natuurbescherming (hierna: Rnb) is ondermeer aangegeven welke activiteiten in de PAS zijn opgenomen als bestaande activiteit (artikel 2.4, vijfde lid, van de Rnb). Vanaf deze bestaande activiteit is bij verdere uitbreiding noodzakelijk dat vooraf wordt gezien of ontwikkelingsruimte kan worden toegedeeld.

Voor de vaststelling of een project of een andere handeling wat betreft stikstofdepositie een verslechterend of verstorend effect kan hebben wordt deze berekend met gebruikmaking van AERIUS Calculator (verder AERIUS) versie 2016L².

In de PAS is ruimte voor economische ontwikkelingen die stikstofdepositie veroorzaken op Natura 2000-gebieden. Deze depositieruimte is allereerst beschikbaar voor autonome ontwikkelingen.

¹ O.a. uitspraak van 31 maart 2010, zaaknummer 200903784/1/R2 en uitspraak van 7 september 2011, zaaknummer 201003301/1/R2.

² Opgenomen in artikel 1.1 en 2.1 van de Regeling natuurbescherming

Daarnaast is er ruimte beschikbaar voor projecten en andere handelingen waarvan de veroorzaakte stikstofdepositie onder de grenswaarde blijft. Het overige gedeelte van de depositieruimte kan als de ontwikkelingsruimte worden toegedeeld aan (deels prioritaire) projecten en andere handelingen. Dit wordt in toedelingsbesluiten (besluiten als bedoeld in artikel 2.7, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming) vastgelegd.

De ontwikkelingsruimte wordt bepaald ten opzichte van:

- de verleende Wet natuurbeschermingsvergunning of omgevingsvergunning inclusief verklaring van geen bedenkingen voor de Wnb voor het hoogst belaste of meest nabij gelegen Natura 2000-gebied;
- een project als bedoeld in artikel 2.12, eerste lid, van het Bnb waarvoor op basis van artikel 2.9, achtste lid, van de Wnb een melding is ingediend, dan wel;
- de hoogste feitelijke depositie binnen de periode van 1 januari 2012 tot en met 31 december 2014. Deze hoogste depositie moet passend zijn binnen de kaders van de op dat moment geldende toestemming maar mag niet meer zijn dan de op 1 januari 2015 geldende toestemming;
- als na de bovengenoemde verleende Wet natuurbeschermingsvergunning, omgevingsvergunning inclusief verklaring van geen bedenkingen, of project waarvoor een melding is ingediend, een of meer meldingen zijn gedaan die betrekking hebben op wijzigingen van het project waarop dat toestemmingsbesluit of de eerstgenoemde melding betrekking had, wordt de toename bepaald ten opzichte van het project zoals dat is gewijzigd overeenkomstig de laatste melding.

Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben voor het toedelen van de vrij beschikbare ontwikkelingsruimte (segment 2) aan projecten en andere handelingen een beleidsregel vastgesteld. In de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Beleidsregel) wordt bepaald hoe Gedeputeerde Staten met haar bevoegdheid met betrekking tot het toedelen van ontwikkelingsruimte willen omgaan. Wanneer aan de Beleidsregel wordt voldaan, zullen Gedeputeerde Staten de beschikbare ontwikkelingsruimte toedelen.

Verordening natuurbescherming Noord-Brabant (eerste, tweede, derde en vierde wijziging)

Provinciale Staten (hierna: PS) hebben op basis van artikel 2.4, derde lid, van de Wnb de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Verordening) vastgesteld. In deze Verordening zijn regels vastgesteld ten aanzien van bestaande stallen en van de realisatie van nieuwe stallen.

Referentiedatum

Ten aanzien van andere effecten dan als gevolg van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, buitenlandse Natura 2000-gebieden en Natura 2000-gebieden niet opgenomen in de PAS wordt op basis van de Beleidsregel de voor het betreffende Natura 2000-gebied geldende referentiedatum betrokken.

Uit jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt tevens dat bij de beoordeling van de aanvraag moet worden uitgegaan van de vergunde situatie met de laagste emissie in de periode vanaf de referentiedatum³.

³ Hierbij gelden later verleende vergunningen krachtens de Wabo, de Wet milieubeheer of Hinderwet of ingediende meldingen op basis van het Besluit melkrundveehouderij milieubeheer, het Besluit landbouw milieubeheer of het Activiteitenbesluit, voor zover hierin een lagere ammoniakemissie is vergund of gemeld, als uitgangssituatie.

2 Mogelijke effecten van het project

Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' van circa 60 meter, zijn op dit gebied naast effecten van stikstofdepositie als gevolg van de uitstoot van stikstof mogelijk effecten te verwachten van verstoring door geluid en licht, optische verstoring en verdroging. In de aanvraag wordt ten aanzien van deze aspecten een nadere onderbouwing gegeven. Op de andere beschermde gebieden zijn alleen mogelijke negatieve effecten te verwachten van stikstofdepositie als gevolg van de uitstoot van stikstof. In voedselarme ecosystemen, zoals aanwezig in de nabij gelegen natuurgebieden, leidt een overmaat⁴ aan stikstofdepositie tot een ongewenste toename aan voedingsstoffen en verzuring.

2.1 Verstoring door geluid

Er wordt gesteld dat er geen sprake is van nieuwbouw/oprichting. Door het aanvragen van de huidige situatie van de inrichting, zal ten opzichte van de referentiedatum van het Natura 2000-gebied geen verandering plaatsvinden in geluidproductie. In onderhavige aanvraag vindt geen uitbreiding van bebouwing plaats en er is een afname in dieraantallen. Daarnaast zijn er geen andere handelingen/activiteiten waardoor de geluidproductie veranderd. Hiermee is voldoende onderbouwd dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn vanwege verstoring door geluid.

2.2 Verstoring door licht

Er wordt gesteld dat er geen sprake is van nieuwbouw/oprichting. Door het aanvragen van de huidige situatie van de inrichting, zal ten opzichte van de referentiedatum van het Natura 2000-gebied geen verandering plaatsvinden in lichtgebruik. In onderhavige aanvraag vindt geen uitbreiding van bebouwing plaats en er is een afname in dieraantallen. Ook vindt er in onderhavige aanvraag geen uitbreiding van het aantal lichtpunten plaats of andere handelingen/activiteiten waardoor de lichtproductie veranderd. Hiermee is voldoende onderbouwd dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn vanwege verstoring door licht.

2.3 Optische verstoring

Er wordt gesteld dat er geen sprake is van nieuwbouw/oprichting. Door het aanvragen van de huidige situatie van de inrichting, zal ten opzichte van de referentiedatum van het Natura 2000-gebied geen verandering plaatsvinden in optische verstoring. Er worden binnen het Natura 2000-gebied geen handelingen uitgevoerd met betrekking tot de bedrijfsvoering. Er vindt in onderhavige aanvraag ook geen uitbreiding plaats van de bedrijfsbebouwing, het aantal dieren of andere handelingen/activiteiten, waardoor meer optische verstoring plaats kan vinden. Hiermee is voldoende onderbouwd dat er geen negatieve effecten te verwachten zijn vanwege optische verstoring.

2.4 Verdroging

De aanvrager geeft aan dat er op de projectlocatie in de beoogde situatie geen grondwater wordt onttrokken ten behoeve van de bedrijfsvoering. Effecten door verdroging zijn derhalve uit te sluiten.

⁴ Alterra-rapport nr. 2397 (Wageningen, 2012) geeft een overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op de habitattypen en habitats van soorten binnen Natura 2000-gebieden.

3 Stikstofdepositie

3.1 Beoogde situatie in aanvraag

Er wordt vergunning gevraagd voor de beoogde activiteiten zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 1. Aangevraagde situatie

Diercategorie, huisvestingssysteem, (Rav-code ⁵)	stal (nr)	aantal dieren	NH ₃ -emissie factor (kg/d/jr)	NH ₃ -emissie (kg/jr)
Paarden (3 jaar en ouder), volwassen (K 1.100)	Paardenstal	30	5	150,0
Totaal				150,0

3.2 Effecten stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden

Om een goed beeld te krijgen van de stikstofdepositie op de beschermde gebieden is de depositie berekend op verschillende punten. De berekeningen zijn uitgevoerd met het rekenmodel AERIUS. Uit de berekeningen blijkt dat er in de aangevraagde situatie op het Natura-2000 gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' sprake is van een stikstofdepositie boven de grenswaarde op 8 december 2017. De grenswaarde is bepaald op het moment van het ontvankelijk zijn van de aanvraag.

Er zijn berekeningen uitgevoerd van de stikstofdepositie in de aangevraagde situatie. Uit de berekeningen blijkt dat er in de aangevraagde situatie sprake is van een toename van stikstofdepositie. Dit is inzichtelijk gemaakt in de aanvraag. Voor deze wijziging is ontwikkelingsruimte nodig.

In onderstaande tabel zijn de maximale depositiewaarden weergegeven.

Tabel 2. Stikstofdepositieberekeningen (mol N/ha/jr)

Beschermde natuurgebied	Stikstofdepositie aangevraagd
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	1,16

3.3 Overwegingen effecten op beschermde gebieden

Op 14 april 2015 hebben wij ingestemd met het Programma aanpak stikstof 2015-2021. Dit programma is een instrument om Natura 2000-doelstellingen te realiseren en tegelijk ruimte te scheppen voor bestaande en nieuwe economische ontwikkelingen.

⁵ Stalsysteem weergegeven door code zoals opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij, Staatscourant 2017, nr. 69963 (12 december 2017), in werking getreden op 13 december 2017.

Het programma is passend beoordeeld, waarbij getoetst is of de uitvoering van het programma een risico vormt voor de instandhoudingsdoelstellingen van individuele Natura 2000-gebieden, opgenomen binnen de PAS. De passende beoordeling bestaat uit een generiek deel (bronmaatregelen, monitoring, et cetera) en uit gebiedsanalyses die de ecologische onderbouwing vormen dat met het programma de stikstofgevoelige Natura 2000-doelstellingen (op termijn) gerealiseerd kunnen worden en er ontwikkelingsruimte beschikbaar kan worden gesteld voor economische ontwikkelingen.

In de gebiedsanalyse per Natura 2000-gebied is verzekerd dat door de uitvoering van een gebalanceerd en robuust pakket aan herstelmaatregelen, in de eerste programmaperiode geen verslechtering optreedt van alle voor stikstof gevoelige habitattypen en habitats van soorten. Bij deze beoordeling is uitgegaan van de achtergrondwaarde tot 2015. In deze achtergrondwaarde zijn alle voor de aanvang van het programma feitelijke emissies verdisconteerd, zoals blijkt uit de grootschalige concentratie en depositiekaarten Nederland (GCN en GDN). Deze emissies hebben al voor de aanvang van het programma plaatsgevonden en hebben als uitgangspunt gediend voor de passende beoordeling. Voor de depositie als gevolg van deze emissies is derhalve geen ontwikkelingsruimte nodig.

De aangevraagde activiteit veroorzaakt stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied met habitattypen en/of soorten die negatief worden beïnvloed door een overmaat aan stikstofdepositie. Door de maatregelen in de PAS is het mogelijk om voor deze activiteit een vergunning te verlenen. Bij het verlenen van deze toestemming baseren wij ons op de passende beoordeling die voor de PAS is opgesteld. De conclusie van de passende beoordeling van het programma 2015-2021 is dat kan worden uitgesloten dat de natuurlijke kenmerken van de in het programma opgenomen Natura 2000-gebieden worden aangetast. Deze conclusie is kort samengevat gebaseerd op:

- het oordeel in de gebiedsanalyse voor elk Natura 2000-gebied opgenomen binnen de PAS dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat met het beschikbaar stellen van ontwikkelingsruimte en depositieruimte voor economische ontwikkelingen met de PAS de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor stikstofgevoelige habitattypen en habitats van soorten op termijn worden gehaald en dat behoud is geborgd;
- een beoordeling van de ontwikkeling van de stikstofdepositie, waarbij sprake is van een vermindering van de depositie ten opzichte van de situatie zonder de PAS;
- de vaststelling dat de PAS voldoet aan de voorwaarden die verzekeren dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen van de betrokken Natura 2000-gebieden niet in gevaar komt;
- de vaststelling dat de PAS, in het geval dat nieuwe inzichten of ontwikkelingen daartoe aanleiding geven op basis van adequate monitoring, tijdig kan worden bijgesteld.

Met onze instemming met het Programma aanpak stikstof 2015-2021 hebben wij ook ingestemd met bovenstaande conclusie van de passende beoordeling van dit programma.

Voor onderhavige voorgenomen project is sprake van een toename van stikstofdepositie en is ontwikkelingsruimte benodigd. Gelet op het bovenstaande zijn wij van mening dat de gevraagde vergunning kan worden verleend voor de beoogde activiteit en de daarbij behorende stikstofdepositie. In de bijlage uit AERIUS Register (zie bijlage 1) is de benodigde ontwikkelingsruimte weergegeven.

De claim op ontwikkelingsruimte hebben wij getoetst aan de Beleidsregel natuurbescherming Noord-Brabant (hierna: Beleidsregel). Wij hebben vastgesteld dat de gevraagde ontwikkelingsruimte de maximaal beschikbare ontwikkelingsruimte binnen de (PAS-)periode niet overschrijdt.

We hebben vastgesteld dat aan de Beleidsregel wordt voldaan. De gevraagde ontwikkelingsruimte is beschikbaar en kan worden toebedeeld. De beoogde ontwikkeling moet, in overeenstemming met de beleidsregel, binnen twee jaar nadat dit besluit onherroepelijk is geworden, zijn gerealiseerd. Mocht dit niet het geval zijn dan kunnen wij de vergunning intrekken overeenkomstig de Beleidsregel.

Uit de aanvraag blijkt dat er geen andere negatieve effecten te verwachten zijn die de natuurlijke kenmerken van de diverse beschermde gebieden kunnen aantasten.

3.4 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

De verordening is van toepassing naast een eventuele vergunning voor het onderdeel Natura 2000. Wanneer sprake is van nieuwe stallen zijn de bepalingen rechtstreeks van toepassing en moet voldaan worden aan de Verordening. Ook zijn hierin bepalingen opgenomen voor bestaande stallen en wanneer deze moeten voldoen aan de Verordening.

Nieuwe stallen

Als sprake is van een nieuwe stal of stallen die vallen onder de definitie zoals bedoeld in artikel 1.1, lid 2, van de Verordening, moet deze voldoen aan de technische eisen zoals die zijn opgenomen in bijlage 2 van deze verordening. In artikel 1.1, lid 2, van de Verordening is aangegeven dat onder meer sprake is van een nieuwe stal indien het een opgericht of gerenoveerd dierenverblijf betreft waarvoor op of na 25 mei 2010 een omgevingsvergunning onderdeel bouwen vereist is en door de oprichting of renovatie een wijziging plaatsvindt van het huisvestingssysteem uit de dan geldende bijlage 1 van de Rav of waarbij sprake is van het aanleggen, aankoppelen of installeren van een of meer van de in de bijlage 1 bij de Verordening opgenomen lijst met systemen voor zover het aankoppelen of installeren van deze systemen betrekking heeft op de emissiereductie van stikstof.

Er is in de aangevraagde situatie geen sprake van nieuwe stallen die moeten voldoen aan Bijlage 2 van de Verordening. Hierbij is bijlage 1 betrokken die geldig was op het moment van indienen van onderhavige aanvraag. Er is daarom geen reden om de vergunning niet te verlenen.

Bestaande stallen

In de verordening zijn maximale emissie-eisen opgenomen voor bestaande stallen. Deze stallen dienen vanaf 2020 te worden aangepast. Naast deze aanpassingen kan tevens wederom een vergunning op grond van de Wnb noodzakelijk zijn.

3.5 Conclusie

Op grond van bovenstaande beoordeling concluderen wij dat bij toedeling van ontwikkelingsruimte en ook voor de overige effecten de aangevraagde activiteit, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen, niet kan leiden tot verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in het Natura-2000 gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' en geen significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Wij verlenen de gevraagde vergunning ingevolge artikel 2.7, tweede lid, van de Wnb.

**Bijlage 1: AERIUS Register: berekening beoogde situatie en toedeling ontwikkelingsruimte
(kenmerk: RRLSEds3TzGy)**

Is los bijgevoegd

*Dit document is een bijlage bij het
toestemmingsbesluit als bedoeld in artikel 2.7
eerste lid, van het Besluit natuurbescherming.*

Bijlage, Vergunningaanvraag

- ▶ Kenmerken
- ▶ Samenvatting emissies
- ▶ Depositieresultaten
- ▶ Gedetailleerde emissiegegevens

Verdere toelichting over deze PDF kunt u vinden in een
bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige
documentatie is te raadplegen via: www.aerius.nl en
pas.naturazoo.nl.

AERIUS REGISTER

Contact

Rechtspersoon	Inrichtingslocatie
Agra-Matic	Burgemeester Aartslaan 7, 5571 TR Bergeijk

Activiteit

Omschrijving	AERIUS kenmerk	Bevoegd gezag
Stal Beekdalen / Rob Lommers beheer B.V.	RRLSEds3TzGy	Provincie Noord-Brabant

Datum berekening	Rekenjaar
05 januari 2018, 08:24	2017

Sector	Deelsector
Landbouw	Stalemissies

Totale emissie

Situatie 1	
NOx	-
NH ₃	150,00 kg/j

Resultaten

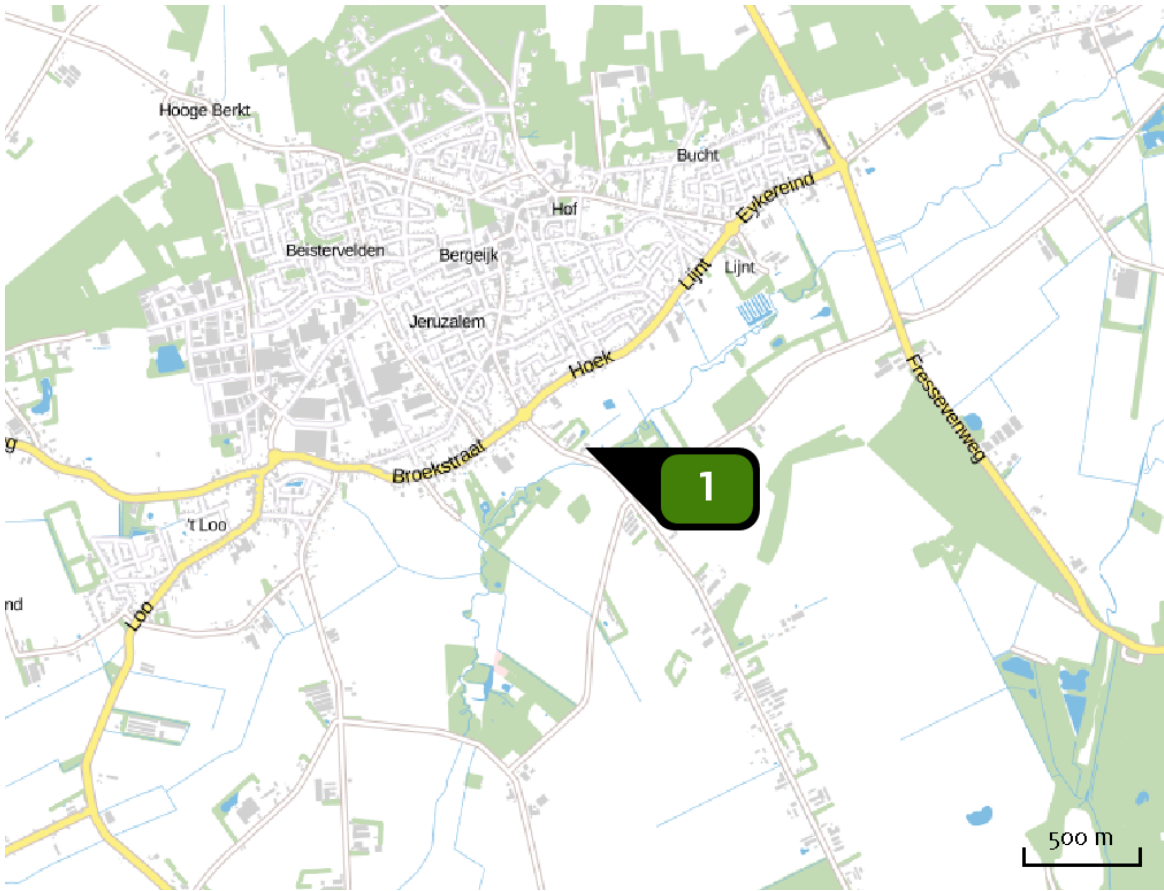
Hectare met
hoogste bijdrage
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Bijdrage
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	1,16 (0,43)

Toelichting

Berekening Ontwikkelingsruimte

Locatie
Beoogde situatie

Emissie
Beoogde situatie

Bron Sector		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	paardenstal/verzorgingsruimte Landbouw Stalemissies	150,00 kg/j	-

Resultaten
PAS-
gebieden
(mol/ha/j)

Natuurgebied	Hoogste bijdrage *	Ontwikkelings- ruimte beschikbaar?
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	1,16 (0,43)	

 Ontwikkelingsruimte beschikbaar Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

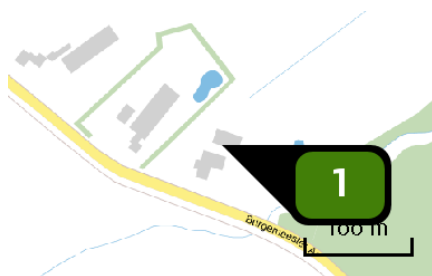
Resultaten
per
habitatype
(mol/ha/j)

Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux

Habitatype	Hoogste bijdrage *	Ontwikkelings- ruimte beschikbaar?
H91EoC Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen)	1,16 (0,43)	
H3130 Zwakgebufferde vennen	0,43	
H91Do Hoogveenbossen	0,43	
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen	0,41	
H4030 Droge heiden	0,41	
H3160 Zure vennen	0,41	
H4010A Vochtige heiden (hogere zandgronden)	0,07	
H2310 Stuifzandheiden met struikhei	0,06	

 Ontwikkelingsruimte beschikbaar Geen ontwikkelingsruimte beschikbaar

* Als de hoogste depositietoename plaatsvindt op een hexagoon waar géén sprake is van een (naderende) stikstofoverbelasting, dan is de hoogste toename op een hexagoon met wel een (naderende) stikstofoverbelasting tussen haakjes aangegeven.

Emissie
(per bron)
Beoogde situatie

Naam paardenstal/verzorgingsruimte
Locatie (X,Y) 153275, 369344
Uitstoothoogte 1,5 m
Warmteinhoud 0,000 MW
NH₃ 150,00 kg/j

Dier	RAV code	Omschrijving	Aantal dieren	Stof	Emissiefactor (kg/dier/j)	Emissie
	K 1.100	overige huisvestingssystemen (Paarden; volwassen paarden (3 jaar en ouder)) (Overig)	30	NH ₃	5,000	150,00 kg/j

Disclaimer

De initiatiefnemer is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de projectinvoer en de aanvraag wordt getoetst door het bevoegd gezag. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van:

AERIUS versie 2016L_20171215_64190d2d2b

Database versie 2016L_20170828_c3f058foof

Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:

<https://www.aerius.nl/nl/factsheets/uitleg>